

Informacija o sprovođenju Uredbe o biznis zonama, status i ostvarene olakšice

U cilju ravnomjernijeg regionalnog razvoja Crne Gore, odnosno podrške razvoja privrednih subjekata i preduzetništva, Vlada Crne Gore sprovodi Uredbu o biznis zonama, u okviru koje se dodjeljuju olakšice privrednim subjektima u okviru biznis zona. Biznis zona predstavlja jedinstven entitet na području lokalne samouprave, dijelom ili u potpunosti infrastrukturno opremljen, a koji potencijalnim investitorima pored zajedničkog prostora i infrastrukture pruža dodatne poreske i administrativne olakšice sa državnog i lokalnog nivoa.

Predmetnom Informacijom je obuhvaćen pregled pravne regulative, pregled biznis zona i ostvarenih olakšica po opštinama, kao i predlog narednih aktivnosti u cilju unapređenja sprovođenja ovog pravnog akta, upravljanja i praćenja rada biznis zona.

Biznis zone - pravni aspekt

Uredbama o biznis zonama ("Službeni list Crne Gore", br. 055/15 od 10. 9. 2015. i "Službeni list Crne Gore", br. 077/16 od 13. 12. 2016.), kao i Uredbom o izmjeni Uredbe o biznis zonama ("Službeni list Crne Gore", br. 038/17 od 20. 6. 2017.), uređuju se uslovi za osnivanje biznis zona, klasifikacija prema strateškom značaju, uspostavljanje, uređenje i upravljanje, unapređenje infrastrukture u biznis zonama i druga pitanja od značaja za njihov rad.

Uredbom o biznis zonama iz 2016. godine se detaljno uređuju uslovi njihovog osnivanja, olakšica, izvještavanja, kao i roka od 6 mjeseci od dana donošenja Uredbe za usklađivanje sa istom. Njom je stavljena van snage Uredba iz 2015. godine. Uredbom o izmjeni Uredbe o biznis zonama, produžio se rok za usklađivanje biznis zone sa Uredbom sa 6 na 18 mjeseci, i isti je istekao decembra 2019. godine.

Prema značaju, biznis zone se dijele na:

- 1) biznis zone od strateškog značaja i
- 2) biznis zone od lokalnog značaja.

Biznis zonu od strateškog značaja osniva Vlada Crne Gore, samostalno ili u saradnji sa drugim osnivačem.

Biznis zonu od lokalnog značaja osniva jedinica lokalne samouprave, samostalno ili u saradnji sa drugim osnivačem, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.

Biznis zona predstavlja jedinstven entitet na području lokalne samouprave, dijelom ili u potpunosti infrastrukturno opremljen, a koji potencijalnim investitorima pored zajedničkog prostora i infrastrukture pruža dodatne poreske i administrativne olakšice sa državnog i lokalnog nivoa.

Korisnik biznis zone može biti privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji obavlja djelatnost u biznis zoni. Korisnik sa osnivačem, odnosno upravljačem zaključuje ugovor o poslovanju u biznis zoni, kojim se utvrđuju uslovi poslovanja, dok se izbor korisnika vrši na osnovu javnog poziva. Uslove i način sprovođenja javnog poziva određuje upravljač biznis zone.

Kada su u pitanju podsticaji, za lica zaposlena u biznis zoni korisnik biznis zone ne plaća: doprinose za obavezno socijalno osiguranje na zarade (doprinos za PIO, doprinos za zdravstveno, doprinos za osiguranje

od nezaposlenosti) i doprinos za Fond za rada; porez na dohodak fizičkih lica. **Korisnik navedene olakšice koristi najduže 5 godina od dana zapošljavanja lica u biznis zoni.**

Pored navedenih, korisnik biznis zone ostvaruje pravo i na druge olakšice u skladu sa zakonom i posebnim propisima kojima se uređuje državna pomoć, s tim što zajedno ne smiju preći najveći **dozvoljeni iznos podsticaja.**

Sa lokalnog nivoa obezbjeđeni su podsticaji koji se odnose na: povoljne cijene zakupa/kupovine zemljišta, oslobađanje ili smanjenje komunalnih naknada, kao i naknada za opremanje građevinskog zemljišta, smanjenje stope poreza na nepokretnosti do granice propisane zakonom, oslobađanje prireza poreza na dohodak fizičkih lica, one stop-shop na lokalnom nivou, dodatno infrastrukturno opremanje lokacija od strane jedinice lokalne samouprave.

Privrednim subjektima su i u periodu od 2010. godine, pa sve do kraja 2018. godine, bile na raspolaganju i olakšice za zapošljavanje nezaposlenih lica, koje su definisane **Uredbom o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica**, i to:

- Uredba sa važenjem do 31. 12. 2010. godine - Službeni list CG 21/2010 od 23. 4. 2010. g.
- Uredba sa važenjem do 31. 12. 2011. godine - Službeni list CG 19/2011 od 07. 4. 2011. g.
- Uredba sa važenjem do 31. 12. 2014. godine - Službeni list CG 11/2012 od 22. 2. 2012. g.
- Dopuna Uredbe u dijelu dodavanja kategorije nezaposlenih lica koja imaju pravo na olakšice - Službeni list CG 40/2013. od 13. 8. 2013. g.
- Izmjena Uredbe u dijelu važenja iste do 31. 12. 2015. godine - Službeni list CG 55/2014. od 23. 12. 2014. g.
- Uredba sa važenjem do 31. 12. 2017. godine - Službeni list CG 80/2015 od 31. 12. 2015. g.
- Izmjena Uredbe u dijelu važenja iste do 31. 12. 2018. godine - Službeni list CG 86/2017 od 20. 12. 2017. g.

Biznis zone – pregled po opštinama

U skladu sa Uredbom o biznis zonama iz 2015. godine, 9 lokalnih samouprava je iskazalo interesovanje i proglasile biznis zone, i to:

1. Berane
2. Bijelo Polje
3. Mojkovac
4. Nikšić
5. Podgorica
6. Šavnik
7. Cetinje
8. Kolašin
9. Rožaje

U skladu sa odredbama Uredbe o biznis zonama iz 2016. godine, i Uredbom o izmjeni Uredbe o biznis zonama iz 2017. godine, kojima je detaljno uređen način i procedura osnivanja biznis zona, olakšica, načina i procedure izvještavanja, kao i roka za usklađivanje poslovanja, sljedeće opštine koje su uskladile poslovanje sa Uredbom o biznis zonama:

1. Mojkovac
2. Nikšić
3. Bijelo Polje
4. Šavnik
5. Berane
6. Podgorica

Opština Mojkovac

Opština Mojkovac je 12. 4. 2017. godine donijela Odluku o osnivanju biznis zone Babića Polje, i uskladila je sa Uredbom o biznis zonama. Nalazi se na teritoriji katastarske opštine Gornje Polje i pokriva površinu od 8,5 ha.

Pored olakšica koje su propisane Uredbom o biznis zonama, za korisnike biznis zona, Opština Mojkovac je Odlukom predvidjela i sljedeće olakšice:

- ✓ Zakup zemljišta po cijeni od 0,05€/m² na godišnjem nivou, za obavljanje proizvodne djelatnosti, na period od deset godina sa mogućnošću produženja na još deset godina, površine:
 - Od 1500m² do 2000m², za investitora koji zaposli od 3 do 5 radnika i izgradi objekat veličine minimum 20% od veličine parcele,
 - Od 1500m² do 4000m², za investitora koji zaposli od 6 do 10 radnika i izgradi objekat veličine minimum 25% od veličine parcele,
 - Od 1500m² do 8000m², za investitora koji zaposli od 11 do 20 radnika i izgradi objekat veličine minimum 30% od veličine parcele;
- ✓ Zakup zemljišta po cijeni od 0,05€/m² na godišnjem nivou, za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko, na period od deset godina sa mogućnošću produženja na još deset godina, površine:
 - Od 600m² do 1500m², za investitora koji zaposli od 3 do 5 radnika i izgradi objekat veličine minimum 20% od veličine parcele,
 - Od 600m² do 3000m², za investitora koji zaposli od 6 do 10 radnika i izgradi objekat veličine minimum 25% od veličine parcele,
 - Od 600m² do 5000m², za investitora koji zaposli od 11 do 20 radnika i izgradi objekat veličine minimum 25% od veličine parcele;
- ✓ Oslobođanje od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta propisane odlukom koja uređuje ovu oblast, za investitore koji zaposle više od 10 radnika;
- ✓ Smanjenje naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za 85% od iznosa propisanog odlukom koja uređuje ovu oblast, za investitore koji zaposle od 6 do 10 radnika;
- ✓ Smanjenje naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za 70% od iznosa propisanog odlukom koja uređuje ovu oblast, za investitore koji zaposle od 3 do 5 radnika;
- ✓ Oslobođanje od poreza na nepokretnosti za investitore koji se bave proizvodnjom, doradom, pakovanjem ili preradom poljoprivrednih proizvoda proizvedenih u Crnoj Gori, za vrijeme zakupa zemljišta, u skladu sa Zakonom.

Početkom 2020. godine, opština Mojkovac je infrastrukturno opremila biznis zonu i na osnovu Javnog poziva koji je raspisan u julu 2020. godine, potpisan je ugovor sa privrednim društvom BRSKOVO MINE DOO, koje je postalo prvi zakupac parcele u biznis zoni, na kojoj planira izgradnju objekta za proizvodnju. Takođe, potpisani su ugovori sa AGRORA ORGANIC FRUITS DOO i ALWIR DOO.

Korisnici još uvijek nisu izgradili postrojenja, pa samim tim još uvijek nisu počeli ostvarivati definisane olakšice.

Opština Nikšić

U skladu sa procedurom propisanom Uredbom o biznis zonama, Ministarstvo ekonomije je 15. 12. 2017. godine dalo saglasnost na prijedlog Odluke o osnivanju biznis zone „Istok“ u opštini Nikšić. U skladu sa članom 7 ove Uredbe, dat je rok od 2 godine za proglašenje biznis zone. Na sjednici SO Nikšić, 21. 2. 2018. godine je usvojena je Odluka o proglašenju Biznis zone “Istok” na području Opštine Nikšić otvorenom za ulaganja.

Biznis zona „Istok“ je veličine 71,24 ha , od kojih je 63,17 ha svojina TOSCELIK ALLOYED ENGINEERING STEEL DOO i potpuno je infrastrukturno opremljena. Opremanje ostalog dijela biznis zone je obaveza osnivača biznis zone, tj. Opštine Nikšić.

Pored olakšica koje su propisane Uredbom o biznis zonama, za korisnike biznis zona, Opština Nikšić je Odlukom predvidjela i sljedeće olakšice:

- ✓ Davanje zemljišta u zakup na period od 10 godina, uz godišnju zakupninu od 0,01€/m², uz mogućnost produženja za još 10 godina;
- ✓ Oslobađanje obaveze plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za 50% od iznosa propisanog odlukom koja uređuje ovu oblast, ili potpuno oslobađanje obaveze plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta pod uslovom da investitor o svom trošku izvrši komunalno opremanje građevinskog zemljišta;
- ✓ Oslobađanje obaveze plaćanja godišnje naknade za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji biznis zone do 70% u odnosu na visinu utvrđenu odlukom koja uređuje ovu oblast, na period do 5 godina;
- ✓ Oslobađanje obaveze plaćanja poreza na nepokretnosti do 70%, u odnosu na visinu utvrđenu odlukom koja uređuje ovu oblast, na period do 5 godina.

U skladu sa podacima Uprave prihoda i carina, privredno društvo TOSCELIK ALLOYED ENGINEERING STEEL DOO, je koristilo olakšice u skladu sa Uredbom o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica. Olakšice je koristio do 31. 12. 2015. godine.

Od 1. 1. 2018. godine privredno društvo TOSCELIK ALLOYED ENGINEERING STEEL DOO koristi olakšice po osnovu Uredbe o biznis zonama.

Opština Bijelo Polje

Opština Bijelo Polje je 27. 12. 2018. godine osnovala 6 biznis zona i uskladila ih sa Uredbom o biznis zonama, i to:

1. Biznis zona „Nedakusi“
2. Biznis zona „Cerovo“
3. Biznis zona „Vraneška dolina“
4. Biznis zona „Bistrička dolina“
5. Biznis zona „Rakonje-Ravna Rijeka“
6. Biznis zona „Ribarevine-Poda“

Biznis zone „Nedakusi“ i „Cerovo“ potpuno su infrastrukturno opremljene, dok je za biznis zone „Vraneška dolina“, „Bistrička dolina“, „Rakonje-Ravna Rijeka“ i „Ribarevine-Poda“ urađena saobraćajna infrastruktura.

Pored olakšica koje su propisane Uredbom o biznis zonama, za korisnike biznis zona Opština Bijelo Polje je Odlukom predvidjela i sljedeće olakšice:

- ✓ Davanje zemljišta u zakup do trideset godina, uz plaćanje godišnje zakupnine od 0,01€/m²;
- ✓ Oslobađanje od plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta;
- ✓ Oslobađanje od plaćanja naknade za korišćenje opštinskih puteva;
- ✓ Oslobađanje od plaćanja prireza na porez na dohodak fizičkih lica;
- ✓ Oslobađanje od plaćanja poreza na nepokretnosti iznad 0,1% od tržišne vrijednosti nepokretnosti.

Kako su u periodu prije donošenja Uredbe o biznis zonama, poslovali u biznis zoni, korisnici biznis zone „Nedakusi“, Meso-promet DOO i Pelengić Trade DOO, nisu imali obavezu da se putem Javnog poziva prijavljuju, već su potpisivanjem novog Ugovora nastavili da koriste olakšice u skladu sa Uredbom.

Datum sticanja statusa korisnika biznis zone:

- MESO-PROMET DOO, ugovor o korišćenju finansijskih olakšica zaključen 31. 8. 2015. godine;
- PELENGIĆ TRADE DOO, ugovor o korišćenju finansijskih olakšica zaključen 18. 1. 2016. godine.

Imajući u vidu da je ročnost korišćenja olakšica ograničena na 5 godina, Ugovori za oba korisnika su istekli.

Opština Šavnik

Opština Šavnik je 6. 2. 2019. godine Ministarstvu ekonomije dostavila na saglasnost Prijedlog odluke o osnivanju biznis zone „BOAN“. Saglasnost je od strane Ministarstvo ekonomije izdata 11. 2. 2019. godine. U skladu sa članom 7 Uredbe o biznis zonama dat je rok od 2 godine za proglašenje biznis zone, što je urađeno 14. 5. 2021. godine, dakle nakon isteka pomenutog roka.

Pored olakšica koje su propisane Uredbom o biznis zonama, Predlogom odluke o osnivanju biznis zone, za korisnike biznis zona Opština Šavnik je Odlukom predvidjela i sljedeće olakšice:

- ✓ Zakup zemljišta površine od 600 m² do 1500m², za investitora koji zaposli od 3 do 5 radnika i izgradi objekat veličine minimum 20% od veličine parcele, a za obavljanje djelatnosti iz člana 9 Odluke o osnivanju biznis zone „Boan“, na period od deset godina sa mogućnošću produženja na još deset godina u iznosu od 0,05€/m² na godišnjem nivou;
- ✓ Zakup zemljišta površine 600m² do 3000m², za investitora koji zaposli od 6 do 10 radnika i izgradi objekat veličine minimum 25% od veličine parcele za obavljanje djelatnosti iz člana 9 Odluke o osnivanju biznis zone „Boan“, na period od 10 godina sa mogućnošću produženja na još deset godina u iznosu od 0,035€/m² na godišnjem nivou;
- ✓ Zakup zemljišta površine od 600 m² do 5000m², za investitora koji zaposli od 11 do 20 radnika i izgradi objekat veličine minimum 30% od veličine parcele a za obavljanje djelatnosti iz člana 9 Odluke o osnivanju biznis zone „Boan“, na period od deset godina sa mogućnošću produženja na još deset godina u iznosu od 0,02€/m² na godišnjem nivou;
- ✓ Zakup zemljišta površine od 5000 m², za investitora koji zaposli više od 20 radnika i izgradi objekat veličine minimum 35% od veličine parcele a za obavljanje djelatnosti iz člana 9 Odluke o osnivanju

biznis zone „Boan“, na period od deset godina sa mogućnošću produženja na još deset godina u iznosu od 0,01€/m² na godišnjem nivou;

- ✓ Oslobađanje od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta propisane Odlukom koja uređuje ovu oblast, za investitore koji zaposle više od 10 radnika;
- ✓ Smanjenje naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za 85% od iznosa propisanog Odlukom koja uređuje ovu oblast, za investitora koji zaposli od 6 do 10 radnika;
- ✓ Smanjenje naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za 70% od iznosa propisanog Odlukom koja uređuje ovu oblast, za investitora koji zaposli od 3 do 5 radnika;
- ✓ Oslobađanje od prireza poreza na dohodak fizičkih lica propisane Odlukom koja uređuje ovu oblast, za investitora koji zaposli više od 10 radnika;
- ✓ Smanjenje prireza poreza na dohodak fizičkih lica za 85% od iznosa propisanog Odlukom koja uređuje ovu oblast, za investitora koji zaposli od 6 do 10 radnika;
- ✓ Smanjenje prireza poreza na dohodak fizičkih lica za 70% od iznosa propisanog Odlukom koja uređuje ovu oblast, za investitora koji zaposli od 3 do 5 radnika;
- ✓ Oslobađanje od poreza na nepokretnosti za investitora koji se bavi proizvodnjom, doradom, pakovanjem ili preradom poljoprivrednih proizvoda proizvedenih u Crnoj Gori, za vrijeme zakupa zemljišta, u skladu sa Zakonom.

Biznis zona nema korisnika.

Opština Berane

Opština Berane je 4. 3. 2019. godine Ministarstvu ekonomije dostavila na saglasnost Prijedlog odluke o osnivanju biznis zone „Rudeš“. Ministarstvo ekonomije je dalo saglasnost 8. 3. 2019. godine. Biznis zona je proglašena 11. 6. 2019. godine.

Biznis zona se nalazi na teritoriji katastarske opštine Budimlja i zauzima površinu od 16,69 ha.

Pored olakšica koje su propisane Uredbom o biznis zonama, Predlogom odluke o osnivanju biznis zone, za korisnike biznis zona, Opština Berane je Odlukom predvidjela i sljedeće olakšice:

- ✓ Zakup zemljišta po cijeni od 0,05 €/m² na godišnjem nivou, za obavljanje proizvodne djelatnosti, na period od deset godina sa mogućnošću produženja na još deset godina, površine:
 - Od 1500 m² do 2000 m², za investitora koji zaposli od 3 do 5 radnika i izgradi objekat veličine minimum 20% od veličine parcele,
 - Od 1500 m² do 4000 m², za investitora koji zaposli od 6 do 10 radnika i izgradi objekat veličine minimum 25% od veličine parcele,
 - Od 1500 m² do 8000 m², za investitora koji zaposli od 11 do 20 radnika i izgradi objekat veličine minimum 30% od veličine parcele;
- ✓ Oslobađanje od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta propisane odlukom koja uređuje ovu oblast, za objekte u biznis zoni obuhvaćeni LSL Biznis zona.
- ✓ Oslobađanje od poreza na nepokretnosti za investitore koji se bave proizvodnjom, doradom, pakovanjem ili preradom poljoprivrednih proizvoda proizvedenih u Crnoj Gori, za vrijeme zakupa zemljišta, u skladu sa Zakonom.

Biznis zona nema korisnika.

Opština Podgorica

Opština Podgorica je na sjednici 15. 11. 2019. godine donijela Odluku o osnivanju 10 Biznis zona ukupne površine 202,7 ha i uskladila ih sa Uredbom o biznis zonama:

1. Biznis zona Podgorica 1 - DUP INDUSTRIJSKA ZONA A (KO Dajbabe)
2. Biznis zona Podgorica 2 - DUP INDUSTRIJSKA ZONA A (KO Dajbabe)
3. Biznis zona Podgorica 3 - DUP INDUSTRIJSKA ZONA A (KO Dajbabe)
4. Biznis zona Podgorica 4 - DUP INDUSTRIJSKA ZONA A (KO Dajbabe, KO Botun i KO Cijevna)
5. Biznis zona Podgorica 5 - DUP INDUSTRIJSKA ZONA A (KO Dajbabe i KO Cijevna)
6. Biznis zona Podgorica 6 - DUP „KAP“ (KO Dajbabe, KO Botun i KO Cijevna)
7. Biznis zona Podgorica 7 - DUP „SERVISNO SKLADIŠNA SA RANŽIRNOM STANICOM“ (KO Dajbabe)
8. Biznis zona Podgorica 8 - DUP „AGROINDUSTRIJSKA“ (KO Podgorica III)
9. Biznis zona Podgorica 9 - DUP „KONIK-STARI AERODROM III“ (KO Podgorica III)
10. Biznis zona Podgorica 10 - DUP „KONIK-STARI AERODROM III“ (KO Podgorica III)

Biznis zone su proglašene otvorenim za ulaganje 15. 5. 2020. godine, nakon čega je donesen razvojni plan za biznis zone Glavnog grada Podgorica. Javni poziv za korisnike je raspisan 4. 5. 2021. godine, koji je uz produženje trajao do 24. 8. 2021. godine. Na javni poziv se prijavilo 17 zainteresovanih investitora, i u toku je vrednovanje ponuda.

Pored olakšica koje su propisane Uredbom o biznis zonama, za korisnike biznis zona, Glavni grad Podgorica je Odlukom predvidio i sljedeće olakšice:

- ✓ Davanje zemljišta u zakup do trideset godina od strane menadžera ili privrednog društva koje upravlja biznis zonom, uz plaćanje godišnje zakupnine od 0,01€/m²;
- ✓ Mogućnost kupovine zemljišta od strane korisnika po procijenjenoj vrijednosti sa mogućnošću otplate u 60 mjesečnih rata, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore;
- ✓ Naknada u skladu sa odlukom kojom se uređuje naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za korisnike kojima se povjeri infrastrukturno opremanje iz člana 6 ove odluke;
- ✓ Oslobođanje od plaćanja naknade za korišćenje opštinskih puteva na period od 10 godina.

Biznis zona „KAP“ je postojala u registru biznis zona od 2015. godine i Kombinat aluminijuma Podgorica (u stečaju) ostvaruje olakšice u vidu subvencija poreza i doprinosa od jula 2013. godine po osnovu Uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica. Ove olakšice je koristio do 31. 12. 2018. odnosno do kraja važenja Uredbe (Službeni list CG 86/2017 od 20.12.2017.)

Na osnovu podatka dobijenih od Uprave prihoda i carina, od 1.1.2019. koristi olakšice koje su propisane Uredbom o biznis zonama.

Biznis zone – pregledi ostvarenih olakšica

Na osnovu podataka dobijenih od Uprave prihoda i carina, u nastavku je pregled ostvarenih olakšica u vidu oslobađanja od plaćanja poreza i doprinosa za zaposlene u biznis zoni po osnovu Uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica i Uredbe o biznis zonama.

Tabela br.1 Prikaz iznosa olakšica koje ostvaruju korisnici biznis zona

	Period korišćenja olakšica	Uredba o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica (obračunska šifra 042) ¹	Uredba o biznis zonama (obračunska šifra 091) ²
Kombinat Aluminijuma Podgorica (u stečaju)	7/2013 - 12/2018	6,751,340.89€	
	1/2019 - 7/2021 ³		2,321,950.87€
Toscelik Alloyed Engineering Steel doo	8/2012 - 12/2015	1,340,524.22€	
	1/2019 - 11/2021		1.576.554,27
Meso-promet doo Bijelo Polje	6/2013 - 12/2018	277,186.00€	
	1/2019 - 12/2020		91,791.88€
Pelengić trade doo Bijelo Polje ⁴	1/2016 - 12/2018	0.00€	
	1/2019 - 1/2020		0.00€

Izvor: Podaci Uprave prihoda i carina o ostvarenim olakšicama

Pored pomenutih olakšica, preduzeća MESO-PROMET DOO Bijelo Polje, i PELENGIĆ TRADE DOO Bijelo Polje, ostvarila su i olakšice u skladu sa Ugovorom koje su potpisale sa Opštinom Bijelo Polje.

Privredno društvo MESO-PROMET DOO je za vrijeme trajanja ugovora od 31. 8. 2015. godine do 10. 7. 2020. godine, oslobođeno od naknade za uređenje građevinskog zemljišta u iznosu od 116,313.69 eura, prireza na porez na dohodak fizičkih lica u iznosu od 12,168.00 eura, naknade za korišćenje opštinskih puteva u iznosu od 700.00 eura, poreza na nepokretnost iznad 0.1% tržišne vrijednosti, u iznosu od 8,206.47 eura. Ukupan iznos ostvarenih olakšica iznosi – 506.366,04 eura.

Privredno društvo PELENGIĆ TRADE DOO je za vrijeme trajanja ugovora od 18. 1. 2015. do 18. 1. 2020. godine, ostvarilo ukupno oslobađanje po osnovu naknade za uređenje građevinskog zemljišta u iznosu od 40.144,69 eura, prireza na porez na dohodak fizičkih lica, u iznosu od 1,460.16 eura, naknade za korišćenje

¹ Olakšice iz Uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica se u IOPPD obrascu vode pod šifrom 042 - Određene kategorije novozaposlenih lica za koje poslodavac ostvaruje subvencije u skladu sa propisom Vlade Crne Gore, i ova šifra je bila aktivna do 31. 12. 2018. godine.

² Od 1. 1. 2019. godine koristi se šifra 091 - Lica zaposlena u biznis zonama za koje poslodavac ostvaruje olakšice u skladu sa propisom Vlade Crne Gore.

³ Na osnovu podataka dobijenih od UCiP, KAP (u stečaju) od jula 2021. godine nije predavao IOPPD obrasce, pa stoga nije ni koristio olakšice.

⁴ U skladu sa podacima Uprave prihoda i carina, privredno društvo Pelengić trade DOO nije u svojim IOPPD obrascima prijavljivalo zaposlene po obračunskim šiframa i samim tim nije ostvarivao olakšice po osnovu oslobađanja od plaćanja dijela poreza i doprinosa na zarade zaposlenih u biznis zoni.

opštinskih puteva, u iznosu od 800.00 eura, poreza na nepokretnost iznad 0.1% tržišne vrijednosti, u iznosu od 2,105.94 eura. Ukupan iznos ostvarenih olakšica iznosi – 44,510.34 eura.

Opština Nikšić je krajem septembra 2021. godine dostavila izvještaj o poslovanju u kojem se navodi da nemaju podatke o zaključenim ugovorima o poslovanju. Na osnovu podataka Uprave lokalnih javnih prihoda Opštine Nikšić, navodi se da je vrijednost olakšica po osnovu poreza na nepokretnosti za 2018. godinu umanjena za 232.751,00€. Kada su u pitanju umanjenja koja se odnose na porez na nepokretnosti, koja su ostvarena u prethodnom periodu, utvrđeno je da je ukupan iznos za 2013, 2014, i 2015. godinu iznosi 718.760,00€. Takođe se navodi da je ostvareno i oslobođenje po osnovu naknade za korišćenje opštinskih puteva u iznosu od 553,00€. Stoga, ukupan iznos ostvarenih olakšica iznosi 952.064,00€.

Imajući u vidu da u prethodnom periodu Glavni grad Podgorica za korisnika biznis zone „KAP“ nije dostavljao izvještaje i Ugovore sa preduzećima, nemamo podatke o ostvarenim ostalim olakšicama za Kombijat aluminijuma Podgorica (u stečaju).

Zaključna razmatranja i naredni koraci

Dosadašnjom implementacijom Uredbe o biznis zonama i evaluacijom svih dostavljenih izvještaja, utvrđeno je da su 6 od 9 opština uskladile poslovanje sa Uredbom, a da samo 3 biznis zone imaju korisnike i to dvije zone po jednog korisnika olakšica, a jedna zona dva korisnika.

Detektovani problemi:

- Za 2 korisnika biznis zone Bijelo Polje su istekli Ugovori, s tim što je prema podacima Uprave prihoda i carina, privredno društvo MESO-PROMET DOO nastavio korišćenje olakšica i nakon isteka Ugovora, odnosno koristio je olakšice zaključno sa decembrom 2020. godine;
- Kad je u pitanju biznis zona „KAP“ (Podgorica) i korisnik Kombinat Aluminijuma Podgorica (u stečaju), isti je ostvarivao olakšice u vidu subvencija poreza i doprinosa od jula 2013. do 31.12.2018. godine po osnovu Uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica. Ove olakšice je koristio do 31. 12. 2018. odnosno do kraja važenja Uredbe (Službeni list CG 86/2017 od 20.12.2017. godine). Kad je u pitanju period nakon toga, odnosno od 1. 1. 2019. godine, Ministarstvo ekonomskog razvoja je dobilo podatke o ostvarenim olakšicama od Uprave prihoda i carina, ali ne posjeduje dokumentaciju koja predstavlja osnov po kojem ostvaruju prava na olakšice u pomenutoj biznis zoni, imajući u vidu da usklađivanje po osnovu Uredbe o biznis zonama iz 2016, odnosno 2017. godine nije ni izvršeno. Zbog navedenog, Ministarstvo ekonomskog razvoja se obraćalo Glavnom gradu zahtjevom da nam, pored redovnog polugodišnjeg izvještaja o poslovanju biznis zone, dostavi dokumentaciju (izvještaje, ugovore) i podatke o ostvarenim olakšicama KAP-a, i osnovu po kojem ih ostvaruje. Od Glavnog grada Podgorica smo u izvještaju dobili samo podatke o tekućim aktivnostima, ali ne i podatke vezano za KAP (u stečaju);
- Opština Šavnik je donijela Odluku o proglašenju biznis zone „Boan“ nakon isteka perioda od dvije godine od osnivanja biznis zone, što je propisano članom 7 Uredbe o biznis zonama.
- Iako je obaveza dostavljanja polugodišnjih izvještaja propisana Uredbom, zaključujemo da je pojedine opštine, odnosno menadžeri biznis zona ne izvršavaju i pored brojnih obraćanja i zahtjeva Ministarstva. Takođe, za one opštine koji i dostave izvještaj, konstatujemo da isti nijesu

potpuni u smislu odobrenih olakšica, posebno kada su u pitanju olakšice po osnovu poreza i doprinosa.

S obzirom da postojeća Uredba o biznis zonama ne propisuje postupke u slučaju neblagovremenog izvještavanja, nepoštovanja procedura, postupanje nakon isteka Ugovora za korišćenje olakšica i ostale postupke koji su ostali nedefinisani, nameće se potreba dopune/izmjene odredbi Uredbe o biznis zonama.

Dodatno, Ministarstvo ekonomskog razvoja je ostvarilo komunikaciju i sa ostalim zainteresovanim opštinama, koje su ranije imali proglašene biznis zone, ali nijesu uskladile poslovanje po Uredbi iz 2016. godine, odnosno Izmjeni Uredbe iz 2017. godine. Zaključuje se da pojedine biznis zone nemaju izgrađenu saobraćajnu, vodovodnu, kanalizacionu, energetska i telekomunikacionu infrastrukturu. Razlog za to je uglavnom nedostatak finansijskih sredstava u budžetima opština. Međutim, i pored problema, većina opština je zainteresovana za nastavak pružanja podrške privredi kroz biznis zone. Dodatno, opština Kolašin i opština Rožaje su iskazale interesovanje za osnivanje biznis zona u narednom periodu:

- Opština Kolašin kao potencijalnu lokaciju za osnivanje Biznis zone navodi Mateševo i namjeravaju da traže od Vlade Crne Gore dozvolu za raspolaganjem nad parcelama koje su u državnoj svojini. Prostor je priveden namjeni i dio vodovodne i kanalizacione strukture već postoji jer je kompanija CRBC koristila prostor za postavljanje kampa. Odluku o osnivanju Biznis zone planiraju da donesu u toku 2021. ili 2022. godine.
- Opština Rožaje je iskazala interesovanje za osnivanje Biznis zone, međutim postoje prepreke u smislu nepostojanja Detaljnog urbanističkog plana za planiranu lokaciju, pa samim tim nisu u mogućnosti da izvrše parcelaciju lokacije koja je uslov za uređenje infrastrukture. Navode da će Odluku o proglašenju Biznis zone donijeti nakon donošenja planskih dokumenata i uređivanja infrastrukture.

Dalje aktivnosti i potencijalno rješenje

Iz gore navedenog nameće se jasna potreba za inoviranjem postojeće Uredbe o biznis zonama, u kojoj će, na osnovu do sada prikupljenih informacija, precizno biti definisano postupanje, poslovanje, obaveze i odgovornosti svih učesnika. Inoviranjem Uredbe bi se otvorila mogućnost usklađivanja onih biznis zona koje to nisu uspjele izvršiti u definisanom roku iz Uredbe iz 2016, odnosno Izmjenom Uredbe iz 2017. godine.

Ministarstvo ekonomskog razvoja je angažovalo konsultante kroz projekat „Establishment of a Single Access Point (SAP) for SMEs in Montenegro: Assignment 1 – Institutional capacity building“, koji se implementira od strane EBRD, a finansiran je od strane EU kroz IPA II:

Konsultanti će u saradnji sa službenicima Ministarstva ekonomskog razvoja identifikovati dalje nedostatke i dati preporuke za prevazilaženje istih. Predložene aktivnosti i očekivani rezultati su sljedeći:

- a. Pomoć u usklađivanju pravnog okvira na način da korisnici biznis zona koji se nisu uskladili to učine u što kraćem roku. Ovom prilikom će biti izvršena analiza i provjera usklađenosti postojećih odluka o osnivanju Biznis zona sa Uredbom o biznis zonama. Taj pravni okvir – dopune i izmjene uredbe ili nova uredba trebalo bi da bude okvir za dalje funkcionisanje biznis zona;
- b. Razmatranje i unapređenje Uredbe o biznis zonama (u kontekstu definisanja procedura i koraka koji se preduzimaju u slučaju da biznis zona izgubi status i ako neki korisnik izgubi pravo na

korišćenje olakšica, uspostavljanje sankcija u slučaju neizvještavanja, neprijavljivanja korisnika i sl.);

- c. Analiza svih izvještaja korisnika i davanje sugestija za unapredjenje istih;
- d. Razmatranje opcije da se korisnicima biznis zona obezbijedi dodatni period za korišćenje olakšica imajuću u vidu aktuelnu situaciju;
- e. Kreiranje baze i rješenja za ponovno pokretanje web portala;
- f. Kreiranje adekvatnog predloga za dalje upravljanje biznis zonama i saradnju sa njihovim menadžerima uz kreiranje metodologije komunikacije koja će biti obavezna za sve aktere;
- g. Osmišljavanje i kreiranje registra biznis zona; i
- h. Komparativna analiza sa konkretnim zemljama EU i regiona i izbor primjera najbolje prakse koji se mogu primijeniti u Crnoj Gori.